Oświadczenie złożone
przez senatorów
Krzysztofa Bieńkowskiego, Przemysława Błaszczyka, Jerzego Chróścikowskiego, Wiesława Dobkowskiego, Wiktora Durlaka, Stanisława Gogacza, Macieja Górskiego, Jana Hamerskiego, Józefa Jodłowskiego, Andrzeja Kalatę, Stanisława Karczewskiego, Marka Komorowskiego, Waldemara Kraskę, Ryszarda Majera, Roberta Mamątowa, Andrzeja Pająka, Marka Pęka, Zdzisława Pupę, Jarosława Rusieckiego, Janinę Sagatowską, Michała Seweryńskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Aleksandra Szweda, Kazimierza Wiatra i Alicję Zając
na 58. posiedzeniu Senatu
w dniu 7 maja 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Stefana Krajewskiego oraz do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

Zwracamy się z oświadczeniem w sprawie realnego dostępu polskich producentów mleka, przetworów mlecznych oraz, szerzej, polskich producentów żywności do rynku brazylijskiego i rynków państw Mercosur. Umowa Unii Europejskiej z Mercosur, której zdecydowanie się sprzeciwialiśmy i sprzeciwiamy, nie może działać w jedną stronę. Nie może być tak, że państwa Ameryki Południowej otrzymują łatwiejszy dostęp do rynku europejskiego, w tym polskiego rynku spożywczego, a polscy rolnicy i polskie firmy napotykają bariery administracyjne, weterynaryjne, sanitarne czy proceduralne, które w praktyce uniemożliwiają im sprzedaż własnych produktów na tamtych rynkach.

Polskie mleczarstwo jest jedną z najważniejszych gałęzi naszego rolnictwa. To tysiące gospodarstw rodzinnych, spółdzielni mleczarskich, zakładów przetwórczych i miejsc pracy, a także ogromny wysiłek ludzi, którzy przez lata budowali jakość polskiej żywności. Polska produkuje więcej mleka, niż wynosi krajowe zapotrzebowanie, dlatego eksport nie jest luksusem, ale koniecznością pozwalającą na rozwój tej branży. Tymczasem z informacji przekazywanych przez przedstawicieli sektora wynika, że mimo formalnych uzgodnień dotyczących świadectw weterynaryjnych eksport produktów mleczarskich do Brazylii napotyka w praktyce poważne trudności. Branża wskazuje na dodatkowe wymagania, oczekiwanie badań niewykonanych w Polsce oraz sytuację, w której zapisy o otwartym rynku pozostają bardziej teorią niż realną szansą gospodarczą.

Ministerstwo rolnictwa twierdzi, że procedury eksportowe do Brazylii są aktywne, że świadectwa zostały uzgodnione, a polskie zakłady mogą korzystać z mechanizmu pre-listingu. Jeżeli jednak branża mówi, że eksport faktycznie nie działa, to rolą państwa nie jest jedynie polemizowanie z przedsiębiorcami, lecz wyjaśnienie problemu do końca i doprowadzenie do jego praktycznego rozwiązania.

Dlatego oczekujemy od rządu determinacji. Potrzebna jest wspólna aktywność Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Głównego Inspektoratu Weterynarii, polskiej ambasady w Brazylii oraz przedstawicieli Polski przy instytucjach Unii Europejskiej. Skoro umowa Unia Europejska – Mercosur niestety weszła w życie mimo naszych protestów, to polski rolnik i polski producent muszą mieć możliwość tę umowę stosować z korzyścią dla naszej gospodarki i rolnictwa. Nie jest to bowiem umowa wyłącznie jednostronna.

W związku z tym prosimy o odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy rząd posiada aktualną listę konkretnych barier, które napotykają polskie zakłady mleczarskie przy eksporcie do Brazylii?

2. Ile polskich zakładów mleczarskich jest obecnie faktycznie uprawnionych do eksportu do Brazylii i ile z nich zrealizowało wysyłki w latach 2024–2026?

3. Czy strona brazylijska stawia wymagania wykraczające poza uzgodnione świadectwa weterynaryjne?

4. Jakie działania dyplomatyczne podjęło MSZ wobec władz Brazylii w tej sprawie?

5. Czy Polska wystąpiła lub zamierza wystąpić do Komisji Europejskiej z wnioskiem o interwencję w sprawie pozataryfowych barier w dostępie do rynku brazylijskiego?

6. Czy rząd przygotuje specjalny plan wsparcia ekspansji polskich producentów mleczarskich i spożywczych na rynkach Mercosur?

Polscy rolnicy nie boją się konkurencji, ale konkurencja musi być uczciwa. Skoro otwieramy Europę na produkty z Mercosur, to mamy prawo domagać się skutecznego otwarcia rynków Mercosur na polskie mleko, sery, proszki mleczne, żywność wysokiej jakości i produkty naszych przedsiębiorców. Nie wolno dopuścić do sytuacji, w której polski rynek będzie otwarty szeroko, a polski producent za granicą będzie zatrzymywany i nieprzepuszczany przez biurokratyczne drzwi. Państwo polskie ma obowiązek stać po stronie własnych rolników i własnych firm.

Krzysztof Bieńkowski
Przemysław Błaszczyk
Jerzy Chróścikowski
Wiesław Dobkowski
Wiktor Durlak
Stanisław Gogacz
Maciej Górski
Jan Hamerski
Józef Jodłowski
Andrzej Kalata
Stanisław Karczewski
Marek Komorowski
Waldemar Kraska
Ryszard Majer
Robert Mamątow
Andrzej Pająk
Marek Pęk
Zdzisław Pupa
Jarosław Rusiecki
Janina Sagatowska
Michał Seweryński
Wojciech Skurkiewicz
Aleksander Szwed
Kazimierz Wiatr
Alicja Zając